

RAZMERJA MED STARŠI IN ŠOLO - ESEJISTIČNO RAZMIŠLJANJE

/ Tanja Bergant / OŠ Brinje Grosuplje

V teh časih je težko biti strokovni delavec v vrtcu ali šoli. Hiter tempo življenja, manj časa za družino, evropski delovni čas, nižji socialni standard, izgube služb, naraščanje razvez, alkoholizem, spolno nasilje ter trpinčenje otrok vplivajo tudi na razmerja med starši in šolo. Vse zgoraj naštetu pomeni manjšo čustveno varnost otrok, kar vpliva na povečanje njihove agresivnosti, čustvene prizadetosti in nizko samopodobo. Vse to vodi v poslabšanje klime v razredu, zaradi česar so delovni pogoji težji, slabše je počutje učitelja in slabši so tudi učni rezultati učencev. Učitelji so tako pred stalnim strokovnim izzivom, kako bi najučinkoviteje pomagali učencem in hkrati tudi vsej družini. So psihologi, terapevti in svetovalni delavci v eni osebi.

V tem že tako stresnem času zaradi razmer, ki vladajo v hitrem tempu življenja, se učitelji včasih srečajo s primeri agresivnega vedenja staršev. Navadno so to starši, ki imajo težave tudi na več/drugih področjih življenja in so že tako ali tako nagnjeni k agresivnemu obnašanju ali pa imajo hude težave v medosebnih odnosih. Pogosto prihaja tudi do poskusov izsiljevanja učiteljev s strani staršev z namenom, da bi njihovi otroci neupravičeno za svoje delo in dosežke dobili višje ocene.

Težko je sodelovati s starši, ki preceňujejo sposobnosti svojih otrok. Na srečanja s starši v šolo v večji meri hodijo večinoma tisti starši, ki imajo bolj uspešne in neproblematične otroke, medtem ko potrebujejo starši otrok z učnimi in vedenjskimi težavami vabilo ali dva več, da se srečanja s strokovnimi delavci sploh udeležijo.

Kompetenten učitelj zna ustvariti razmere za uspešno delo z učenci in vzpostaviti primeren dialog s starši. Zaupanje staršev do šole in učiteljev je ključnega pomena za dobro sodelovanje. Pomembno je medsebojno spoštovanje, zaupanje in sodelovanje. Prav je, da starši za morebitne neuspehe učencev ne krivijo učiteljev, ampak so sposobni z njimi deliti odgovornost za delo z učenci. Uspešen učenec ima ob sebi kompetentnega učitelja, za katerim stoji vodstvo šole in strokovni kolegi ter – kar je najpomembnejše – starše, ki mu nudijo spodbudno okolje za učenje, pomoč in ne usluge (na primer to, da namesto otrok delajo domače naloge), in imajo realna pričakovanja glede njegovih učnih rezultatov.

Učitelji naj bi imeli kompetence za sodelovanje s starši, ki naj bi izvirale že iz njihovega poklica. Uresničujejo jih s stalnim strokovnim izobraževanjem. Državna blagajna je tudi tu naredila precejšnji rez, tako da je možnost obiska plačljivih izobraževanj iz leta v leto manj. Za krepitev svojega osebnega in profesionalnega razvoja, za osebno in strokovno rast oziroma za doseg višje stopnje kompetentnosti pri sodelovanju s starši si mora v tem času prizadevati vsak učitelj sam. To pomeni, da si velikokrat sami plačamo strokovno izobraževanje in za to celo namenimo del svojega dopusta.

Uspešno sodelovanje učitelja s starši je po mojem mnenju odvisno od kompetentnosti učitelja. Pod tem pojmom razumem učiteljevo osebnost, njegov značaj, zavedanje lastne vloge, kakovost poučevanja, sprotnega obveščanja staršev o uspehu in težavah njihovih otrok, vključevanje staršev v delo razreda, spodbujanje medsebojnega sodelovanja z neposrednim (razgovori, telefonski pogovori) in posrednim (pisna obvestila, elektronska pošta, spletna stran) komuniciranjem s starši. Kompetenten učitelj obvlada svoje strokovno delo ter sodelovanje s starši, zna reševati probleme in konflikte, starše zna pritegniti k sodelovanju, zlasti tiste, ki redkeje sodelujejo s šolo, zna sodelovati s tistimi starši, ki imajo težave s svojimi otroki, jim pomaga pri vzgoji in reševanju učnih težav otrok ter pozna in uporablja tudi andragoška načela dela z odraslimi.

Stik staršev s šolo in učitelji, ki se vzpostavlja preko domačih nalog, predstavlja osnovno obliko sodelovanja staršev

s šolo in povezovanja z učitelji, vendar si morajo starši prizadevati za delo in učenje otrok doma. Uspešno sodelovanje omogoča učinkovita komunikacija, katere temelj predstavlja odziv učitelja na različne potrebe staršev, njegovo sposobnost usklajevanja različnih namer staršev, zaznavanje potreb in reševanje konfliktov. Starši potrebujejo učitelje z dobrimi komunikacijskimi spretnostmi.

Za dobro razmerje med starši in šolo so pomembni medsebojno spoštovanje vseh treh strani (učitelja, staršev in učenca), stalni stik med akterji v pedagoškem procesu, plodno in intenzivno medsebojno sodelovanje, spodbudno domače okolje pri učenju otrok ter včasih tudi neformalna druženja staršev, učencev in učiteljev (na primer zaključni pikniki ali obiski na kmetiji učenčevih staršev s skupino učencev).

Vsak otrok je enkraten, vsak je drugačen. Samo v dobrem razmerju med učitelji in starši lahko najbolj spoznamo resnično osebnost otroka, jo vrednotimo in otroka resnično vzgajamo. Bolj ko bo družina zdrava, bolj bodo starši opremljeni z znanjem in izkušnjami o vzgoji in več bo varnosti, zanesljivosti, topline in načinov dobrega sporazumevanja, ki jih bodo starši prenesli na svoje otroke. Za nas – učitelje – pomeni to lažje in kakovostnejše delo.

Najpomembnejše je dobro sodelovanje med učitelji in starši za soustvarjanje dobrih rešitev, ki vodijo v zelen rezultat – v uspešnega učenca, za katerim stojijo zadovoljni starši.